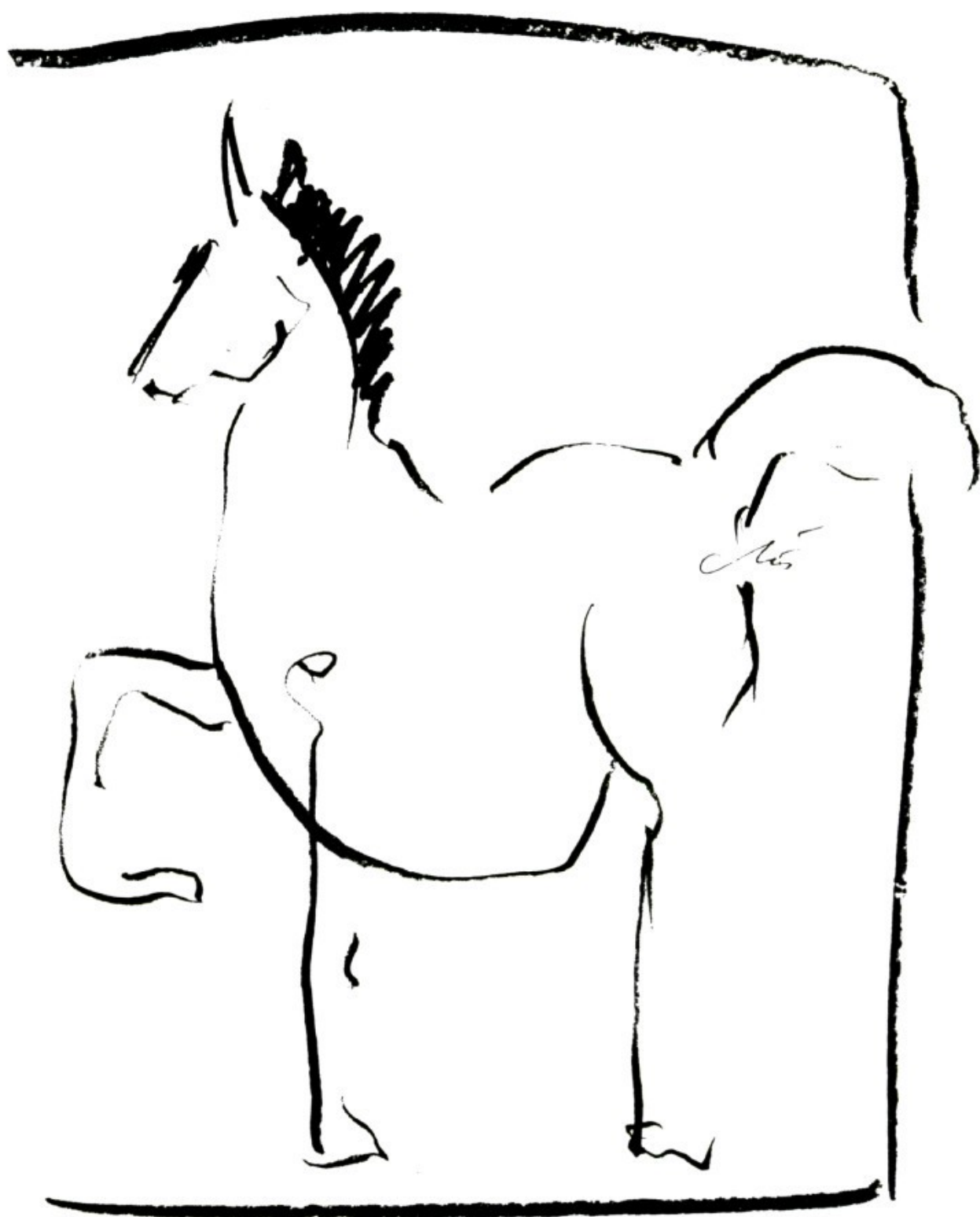

ES SAIG

ALGAIDA - NÚM. 158 - FEBRER 1.994 - PREU: 150 PTA

"L'hivern és un cavall puixant i vigorós" (Dibuix i màxima de VÍCTOR ANDREU)

EDITORIAL

CAL SEGUIR ENDAVANT

Hem passat una temporada de festes, festes que arriben a estar ben atapeïdes: començam per Nadal, seguim amb Cap d'Any, enllaçam amb els Reis i la cloenda la tenim amb Sant Honorat que n'hi ha que estiren fins a Sant Antoni i Sant Sebastià. És un temps en què sembla que qui fa feina és perquè vol, tot ens convida a gastar, a comprar, a intercanviar regals. I, com que la societat ens hi mena, entram dins la roda i no param de desembutxacar i -siguem sincers- sovint el que feim, mans foradades, és malgastar. Per descomptat que no tenim res contra les festes: són ocasions bones per estrènyer lligams familiars i amicals. L'únic que volíem establir és que moltes vegades en feim un gra massa.

Com que no ens ha tocat la grossa de Nadal ni la del "Niño" ni cap primitiva ni cap travessa d'aquelles que paguen la pena, és hora de tornar a la realitat. Enguany aquesta crua realitat s'ha traduït en una vaga general, que segons sembla ha estat una mitja vaga general. Però no passeu pena que no vos en farem una valoració; ja ens l'han feta: segons uns, han aturat un 90% dels treballadors; segons altres, un 26%. O bé es creuen que som imbècils o bé volen que tots estiguem contents donant crèdit a les xifres que a cada un li convenguin.

La convocatòria i realització d'una vaga general -independentment del grau d'èxit o fracàs- el que palesa és un malestar comú, col·lectiu. I això ningú pot negar-ho, per bé que la nostra Comunitat, que gaudeix d'una relativa opulència, sembli quedar-ne una mica al marge; evidentment la crisi no ens ha colpejat com a altres indrets, inclús es nota una certa eufòria davant les previsions d'una temporada turística excepcionalment bona. Ara bé, no ens enganyem: Constitució en mà, estam dins el mateix barco i ja s'encarregaran de munyir-nos fins allà on sigui humanament, o constitucionalment, possible.

Siguem conscients que vivim en crisi, econòmica i d'altres valors; que la societat del benestar trontolla; que ideals com el de la plena ocupació han passat a ser utopies. Però, malgrat tot, mantinguem el convenciment que cal seguir treballant, procurant anar endavant enc que sigui amb el vent de cara.

Bolletí de l'Obra Cultural d'Algaida
 Revista mensual. D.L.P.M. 495/80
 Domicili: Rei, 1. Algaida.
 Imprimeix: Tirrena. SA. Manacor
 ES SAIG només es responsabilitza de
 l'Editorial.

Dirigeix: Delfi Mulet
 Administra: Directiva de l'Obra Cultural
 Mecanografia: Mireia Mulet i Guillem
 Vanrell
 Col·laboren: Pere Mulet, Joan Trobat, Joan
 Mulet, Biel Bibiloni, Biel Sastre, Miquel
 Fiolet, Xesc Oliver, Víctor Andreu, Víctor
 Mulet, Miquel Serra, Antònia Ma Mulet,
 Catalina Martorell.

calaix de sastre

LA CORONA, PENGIM PENJAM.

Dubt de la naturalesa humana dels membres de la reialesa. (Aclaresc, per als malpensats, que parl de la reialesa en sentit general, de totes les reialeses del món i, per tant, també d'aquella en què heu pensat immediatament en llegir la frase que comença l'escrit). Els reis i els altres individus de la tropa monàrquica existeixen, vaja, si existeixen. Cap problema en aquest punt: són. Però, què són? Com que la zoologia no és el meu fort, el tron del regne vegetal és ocupat -diuen- pels alls i les cebes i la ciència no ha pogut demostrar -encara- l'existència dels extraterrestres, no sé dins quina categoria col·locar-los, els susdits membres monàrquics. Només en puc fer una definició en negatiu. Sé què no són, però no sé què són. Vet aquí el dilema.

La polèmica suscitada per l'aparició d'un membre de la reialesa espanyola en el programa -estimat programa!- de TV3 "*Persones humanes*", ha servit per complicar-me els dubtes. Les protestes són fortes; les opinions, unànimes: els membres de la monarquia no poden aparèixer en aquest programa. Per tant, queda clar que no són persones humanes. Potser siguin persones, però no són humans. O potser siguin humans, però no són persones. Una cosa, poden ser-ho; les dues, no. Quina de les dues possibilitats anteriors és la vàlida? Els dubtes persisteixen.

La seva essència és controvertida. I la seva funció? Parlem-ne. Per a què (ens) serveixen els membres de la reialesa? Crec que els qui han definit el paper de les monarquies s'equivoquen per complet. Faig una llista de les seves activitats més freqüents: presidir les festes molt mudats, vestits sempre de la manera més ortodoxa; acumular títols universitaris; esquiar durant l'hivern; prendre el sol en el seu (nostre) iot durant l'estiu; viatjar arreu sense pagar-ne ni cinc...Activitats molt dures i dificultoses, per a les quals cal estar molt preparats, certament. Però, al cap i a la fi, activitats que poden ser catalogades com a pròpies dels humans.

Ja que els interrogants essencials són difícils de resoldre, amb perill que ens perdéssim per les bardisses, tirem pel camí pràctic i canviem-ne la funció. Vull dir, canviem-ne la humanitat de la funció. Que prenguin el sol durant l'hivern i que esquiïn durant l'estiu. Res de títols universitaris, i que passegin amb orgull el seu analfabetisme. (Bé, aquesta no, que això ja ho feim amb molta freqüència els humans). Que vagin a les festes de qualsevol manera, o lluint els vestits més agosarats de la moda. Que...

Potser sí, que ara valdria la pena de mantenir amb diners públics elements tan originals.

EN CALAIX I DESASTRE

M'HAN DIT QUE DIUEN

Ja veureu com enguany la subvenció a la nostra revista per part de l'Ajuntament serà ben grossa, tan bé ens estam comportant amb ells. Volem començar amb un comentari favorable: la netetja que es va fer la nit de la revetlla de Sant Honorat es mereix un 10, és a dir, la nota màxima: l'endemà dematí la Plaça estava com una patena de neta. I això que la nit dels foguerons molta de gent comentava la incivilitat de la gent, tanta era la porqueria que hi havia per Plaça. El problema és saber si és que manquen contenidors per dipositar els papers i bosses i tassons de plàstic, o és la gent qui necessita educar i acostumar-se a posar-ho tot dins les papereres. El que sí hem de dir és que hi havia molta gent i, com més gent, més porqueria es produeix.

Pel que fa als foguerons, la festa fou molt animada, la gent va participar en tot moment, però sobretot de tard, quan molts ja són a dormir i queden els que passen gust de cantar quatre gloses de picat; ens han comentat que hi hagué una carrossa i tot, com les d'un temps, amb música viva incorporada.

On, segons ens han dit, hi va haver carrosses va ser a Pina; trobam molt d'alarbar que els pineros conservin la festa de Sant Antoni, possiblement el sant de més devoció, altre temps, a la pagesia. Molt bé pels pineros.

I sembla que a Algaida volem competir amb els pobles de més anomenada pels foguerons (Sa Pobla, Muro o Manacor), però com que sabem que no tenim gent a bastament,,, en feim un cada dia: a Sa Tanqueta, a Sa Plaça un parell, al Campet, al carrer des Sol... I per tots ells, ens han dit, vi i menjar a voler, ximbombes i cançons, xeremies i fobiol; en una paraula, moltes ganes de festa. I pel que fa al fogueró de Pina, diuen que també va ser gros.

Un dels pocs que va assistir a la presentació a la premsa del Certamen de Castellitx ens va comentar que hi havia més gent dels organitzadors i jurat que no assistents. Possiblement sigui normal que, si és un acte destinat a informar als periodistes, l'assistència sigui escassa, però, pel que ens han dit, a lo millor convendria pensar d'enfocar-ho de forma diferent, perquè amb tan poca gent aquest acte queda molt fred, poc lluit...

Els cossiers, com sempre, varen atreure molta gent, i enguany que era diumenge, encara més. El problema de sempre, enguany accentuat, és que el rotllo que es forma és molt petit, de manera que ni els cossiers poden ballar al seu aire ni la gent els pot veure, tret d'una minoria. Foren molts els que comentaven que no havien vist més que els capells quan botaven, i poca cosa més. Es veu que el dimoni ja no fa por a ningú i no pot formar un bon rotllo que permeti a més gent veure ballar els cossiers.

Allà on ens han dit que hi va assistir molta gent, malgrat el fred, va ser al teatre; ens han dit que hagueren de repetir la funció perquè el primer dia no hi caberen. Hem sentit comentaris que no és la primera vegada que sentim: és llàstima que a un poble que demostra tanta afició pel teatre no hi hagi un lloc per representar obres amb un mínim de comoditat. I també hem sentit més d'un comentari de gent que no entén que un poble petit, com és Algaida, tengui dues companyies teatrals.

No ens cansarem de repetir, perquè ho hem tornat a sentir comentar, que el nivell cultural d'Algaida està arribant ben amunt; i si no, pensau l'oferta cultural que hem tengut entre Nadal i Sant Honorat, que ha estat considerable. No és moment de recordar tots els actes i exposicions i concerts que hi ha hagut, però entre el Moli d'En Xina, Ajuntament, Obra Cultural, Banda de Música, Orfeó, etc. etc. hi ha hagut feina per poder anar per tot.

Sense anar més lluny, un que va assistir a la lectura poètica que es va celebrar al local de l'Obra Cultural comentava que actes com aquest són extraordinaris: poder sentir recitar poemes d'autors mallorquins en boca de gent jove, i escoltar música en directe interpretada per joves algaidins... I la gent va respondre, omplint el local de gom en gom.

Un tema no tan alegre és el comentari que hem sentit sobre les factures d'aigua que haurem de pagar a partir d'enguany; sobretot quan la depuradora comenci a funcionar, diuen que seran salades, les factures. Tots tenim ganes que la xarxa, tant d'aigües netes com de clavegueram, es posi en funcionament aviat, però diuen que no serà necessari prohibir regar verdures i horts, que en haver pagat una factura o dues, la gent s'aturarà tota sola.

Per variar, hem tornat a sentir parlar de robatoris a Algaida, sobretot per foravila, però també de cotxes, a base de rompre un vidre i fotre tot el que troben dedins. És una llàstima, però sembla que és un problema insoluble.

Com també sembla insoluble, encara que molta gent no ho creu així, el tema dels aparcaments al poble. El que no té explicació, ni perdó de Déu, és que darrerament les aceres de per Plaça tornin a estar invadides per motos i motorets, de manera que la gent que va a peu (que cada vegada és més poca) ha de baixar i passar pel mig de la carretera, amb el perill que això representa. I, repetim, molta gent creu que això seria bastant bo d'aturar.

La darrera notícia que ens ha arribat és que, per deixar un bon gust als caçadors, fa uns dies els varen amollar un esbart, bastant gros, de faisans, per foravila, perquè els poguessin caçar i així disfrutar, cosa que no tots han pogut fer durant la temporada d'enguany. Ara, si això ha paregut bé a tots els caçadors, o hi ha hagut qui trobava que això és tirar els dobbers...

UN SORD

Aquests són els quintos nascuts el 47, que, seguint un costum que en poc temps ha arrelat fort, es reuniren no sabem si per dinar o sopar. Mirau-los bé i contestau aquesta pregunta: En degueren fer de bona?

NOTICIARI DE L'OBRA CULTURAL

Durant les Festes de Sant Honorat i fins a final de mes hem pogut admirar al nostre local l'exposició de dibuixos de Vicenç Sastre. Durant els dies que va estar oberta comptà amb una molt nombrosa afluència de públic.

Un altre dels actes fou la lectura de poemes del recull "La història de Mallorca cantada pels poetes", editat per 'Les Illes d'or' l'any 1963, amb pròleg de Josep Ma. Llopart; la lectura va anar acompanyada per l'actuació musical d'un grup de flautes i clarinets de l'Escola Municipal de Música d'Algaida compost per Francisca Ma. Vanrell, Jerònia Ma. Vanrell, Catalina Puigserver, Antònia Mas, Margalida Oliver, Ma. Francisca Osuna i el seu mestre Gabriel Oliver.

El programa fou el següent:

música: Minuet de Haydn.

Poemes: "A un claper" de Miquel Costa i Llobera.

"El foner" de Miquel dels Sant Oliver.

música: La tardor de Vivaldi.

Poemes: "El foraster a Mallorca" de Joan Alcover.

"La mort dels Moncades" de Josep Lluís Pons i Gallarza.

música: Minuet de Mozart.

Poemes: "Canamunts i Canavalls" de Ramon Picó i Campamar.

"El dol de la murada" de Miquel dels Sants Oliver.

música: Duet de Schumann.

Poemes: "Cases senyoriales" de Miquel dels Sant Oliver.

"Veni, senyora Mort" de Josep Ma. Llopart. (En homenatge, ja que no pertany al recull).

música: Duet de Mozart.

Poemes: "A Mallorca durant la guerra civil" de Bartomeu Rosselló Pòrcel.

I per acabar, Joan Ferragut va recitar un poema original seu titulat "Adiagla", que tot seguit reproduïm:

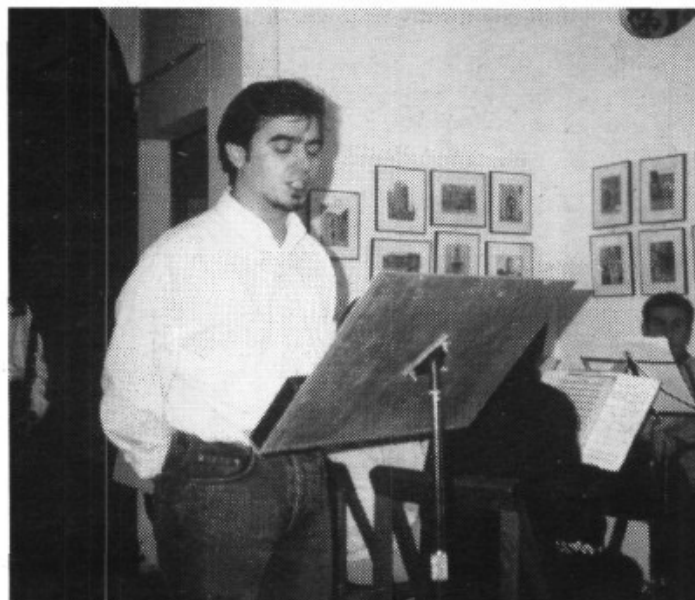
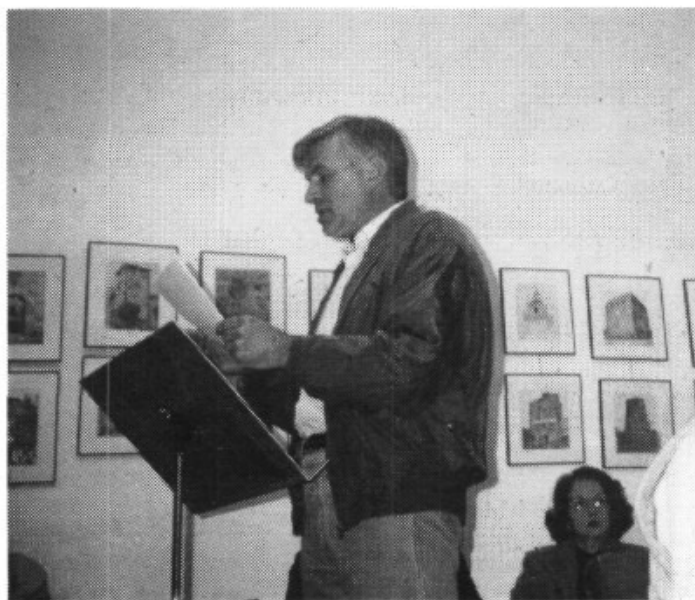
A.D.I.A.G.L.A.

La claror del dia em fa despertar del meu somni.

Es comencen a sentir els batecs del meu cor,

*la llum compareix, i... respir a glòria;
a poc a poc, la mirada s'aixeca a un voltant preciós!!*

Ets tu el que vull descobrir, sí: oh beneït tresor,

perquè ets com una donzella... tendra...
com un jardí de perfums... bocí de la
terra;

així ho diu la contarella,
de sempre hi ha hagut terres fèrtils,
misterioses, embellumades...
però cap com ets tu, la que em sega,
la que m'arrossega a la divinitat,
no sé per què; seran els teus camins?...
plens d'històries i rondalles;
serà la teva gent?, de mirada profunda...
i les al.lotes de somriure maliciós!
que porten nassarrins d'agudesa perfi-
lada?

També tens les teves muntanyes, ja velles
on semblen els gegants de ta història,
junt amb els boscos d'alzines i pins,
joies de l'Edèn, habitatge de grans i
i nins;
per tot això, el moro va perdre l'orien-
tació,

dins tots els teus indrets,
refugi dels éssers, allà on s'arrelen
forces estranyes.

Aquest lloc anomenat "el bosc" gaudeix i
hi dansa una misteriosa dama.
Sí! I el teu somni, com segueix? Ah...!
És un somni?

És la terra on s'esbrina la millor co-
llita,

on es respira l'aire de la vida,
i, com diu la vella cançó,
d'aquesta terra, ja mai fugiràs.
Resten les forces adormides
del moro o del cristià, falses melodies,
que mai digueren el teu nom;
només ho sé jo, i... tu em demanaràs:
quin és el seu nom?
Ah...! El seu nom... quan el capgiris,
lo mateix a la mort, vida, diguis,
així l'anomenaràs: A D I A G L A.
Quin és el seu nom? A.D.I.A.G.L.A.

A més de Joan Ferragut, llegiren
poemes Tomeu Salas, Ma. Francisca Oliver,
Catalina Mas i Pere Mulet.

Tot plegat resultà una vetllada agra-
dable que finalitzà amb una glosa de
Jaume Juan Bonnín "Toledo" feta expresa-
ment per l'ocasió:

"Uns sons musicals ben fins,
notable recitació,
poemes de selecció
d'aquests que arriben endins.
Entrar dins aquests camins
me fa vibrar d'emoció
i m'umpl de satisfacció
gaudir d'aquesta ocasió
de mà d'un grup d'algaïdins".

Els actes realitzats amb motiu de
les Festes de Sant Honorat acabaren amb
unes simultànies d'escacs organitzades
pel Club d'Escacs, que actualment uti-
litzava el nostre local pels entrenaments,
amb col.laboració de l'Obra Cultural.
Cal destacar-ne la nombrosa participa-
ció d'aficionats infantils i juvenils.
Enhorabona als guanyadors i a tots els
participants.

ACTIVITATS DEL MES DE FEBRER

L'excursió del mes de febrer l'anuncia-
rem mitjançant cartells.

Participació a la RUA amb la nostra
comparsa.

Si hi ha una activitat entre les que fa cada mes l'Obra Cultural d'Algaida que no sol fallar és la de l'excursió. En aquesta plana teniu dues bones mostres d'això que vos deim.

Grup d'excursionistes damunt el Puig des Canó des Moro.

Una aturada per recuperar forces prop de les cases de Galatzó.

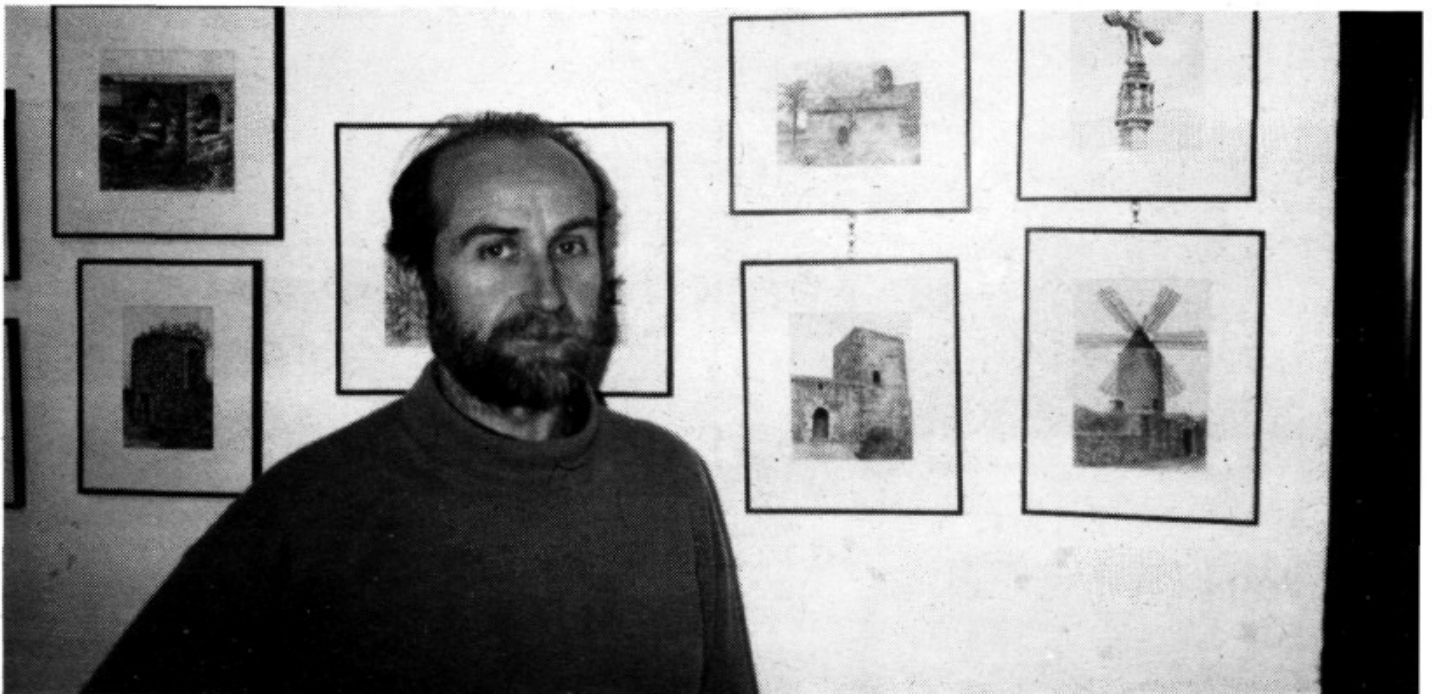
POBLES DE MALLORCA

(Local de l'Obra Cultural d'Algaida. Sant Honorat 94)

L'exposició.- És formada per dibuixos de Vicenç Sastre, publicats a la Gran Enciclopèdia de Mallorca, suplement de la revista "Brisas". És un recull d'imatges de l'arquitectura popular i monumental de cadascun dels municipis fins ara tractats per l'Enciclopèdia. Els dibuixos, realitzats amb la tècnica de tinta xina i pintats a l'aquarel·la en petit format, en acabar-se la publicació integraran un conjunt de més de 200 obres molt representatiu de la nostra arquitectura tradicional, aquella que per ara s'ha salvat de la barbàrie, de la incultura destructora i corrossiva del patrimoni col·lectiu.

L'autor.- Vicenç Sastre, nascut a Lluçmajor l'any 1952 i actualment resident a Pòrtol, té una llarga experiència en la realització de dibuixos d'arquitectura; d'il·lustracions de contes; d'obra gràfica de caire escolar i educatiu; de dibuixos de divulgació sobre la flora i fauna de les nostres Illes, tant per a publicacions, com per a exposicions didàctiques permanents (castell de Bellver, museu d'Artà...).

Un desig.- L'exposició que aquests dies podem contemplar a Algaida, en Vicenç té el projecte de passejar-la per tots els pobles de Mallorca. Aquesta és l'aportació que ell fa, i li agradaria que tothom en fes la seva amb la mateixa intencionalitat, a la conservació d'un patrimoni cultural i artístic que només entre tots aconseguirem preservar.

FESTES DE SANT HONORAT

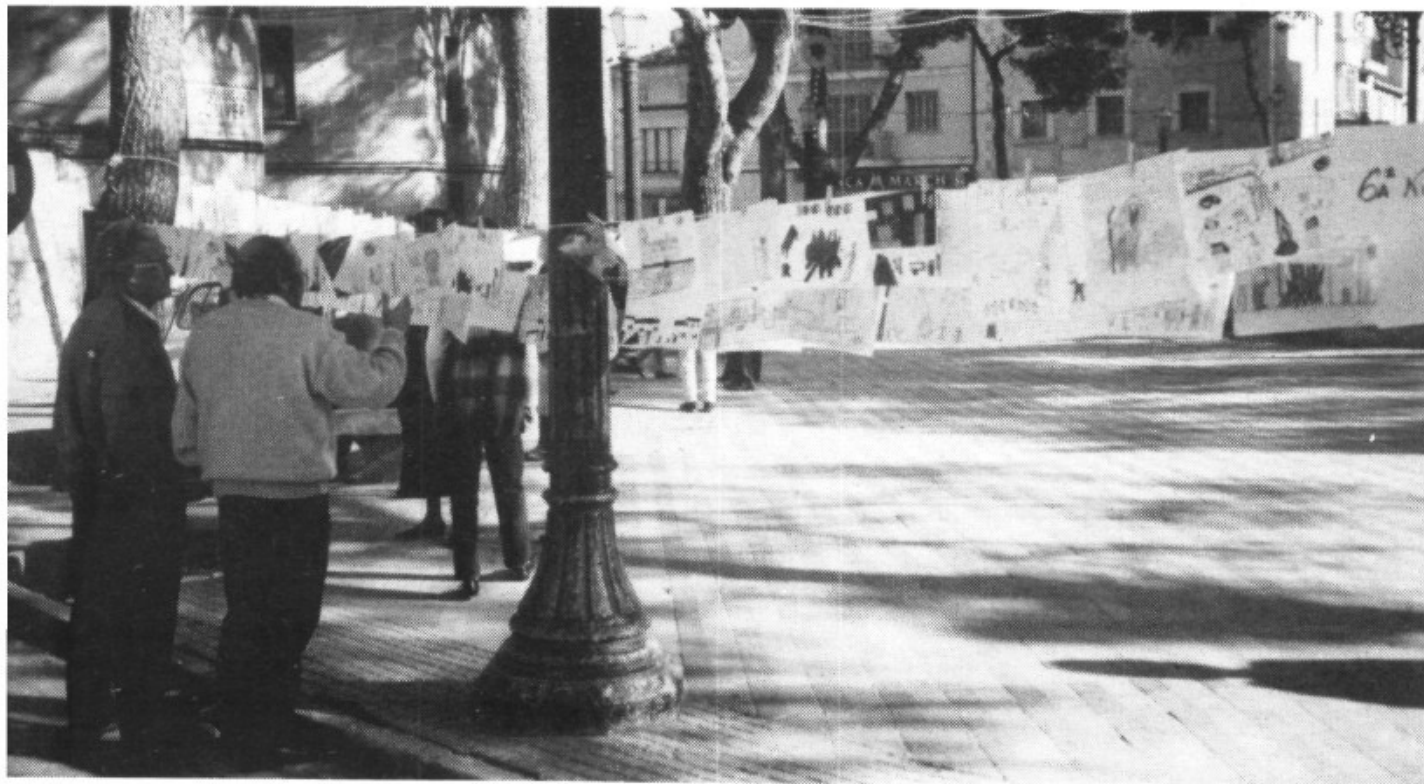
De les Festes de Sant Honorat i dels actes que s'hi realitzaren en trobareu notícia a les pàgines d'aquesta revista. Per tant, procurarem no repetir-nos. El fet de caure en diumenge va fer que perdessin bastant el seu caràcter més íntim i familiar que les de Sant Jaume. La gent que va acudir per veure, sobretot, els cossiers va ser moltíssima.

La nit abans, els foguerons varen congregat a Plaça gent amb ganes d'una bona torrada i d'escoltar les colles de xeremiers. I després, les ximbombades que s'allargaren fins a altes hores.

Com podeu veure a les fotos, la Plaça estava encortinada amb una mostra de treballs dels nins i nines de Ses Escoles i, davant l'Ajuntament, les taules parades amb menjua presenten un aspecte molt distint al que oferien poc després, una vegada va haver-hi passat la gent que volia celebrar el seu patró.

Dels actes emmarcats dins les festes volíem fer aquí menció especial de la presentació a la premsa del Certamen Literari de Castellitx 1994, que enguany assoleix la XVIII convocatòria pel que fa a Poesia i Narració Curta i el XVI de glosat. Gabriel Janer Manila va recordar la trajectòria del certamen, de les persones importants que han passat

per ell com a membres del jurat o com a participants i guanyadors de la Rosa d'Or. El jurat d'enguany està format per Pere Fullana, Gabriel Janer Manila i Pere Mulet i actuarà de mantenidor el nostre bon amic Gabriel Oliver Garau. Això serà dia 5 d'abril a Castellitx.

NOTICIARI

GRUP D'ESPLAI BUROT D'ALGAIDA

El grup d'Esplai Burot d'Algaida vos vol comunicar unes quantes coses:

Primerament vos volem donar les gràcies a tots els pares i fills que el dia dels pages ens donàreu suport i vàreu fer possible que la nostra actuació sortís tan i tan bé.

També volem donar les gràcies a l'Ajuntament d'Algaida que el dia de Sant Honorat ens va proporcionar un fogueró en el qual els nins de l'Esplai varen cremar un ninot.

A l'Esplai seguim realitzant cada dissabte interessants activitats i els nins i nines de 6 a 13 anys que encara es vulguin apuntar ho poden fer posant-se en contacte amb qualsevol monitor o venir de 4 a 6 hores els dissabtes a Ca Ses Monges.

Per acabar, vos volem informar dels projectes que tenim en ment per aquests mesos vinents: entre ells, tenim dues acampades, una per Pasqua pels al.lots de l'Esplai i una altra a l'estiu per a tots els al.lots d'Algaida que s'hi vulguin apuntar. A més a més, tenim pensat un concurs molt divertit i origi-

nal, i esperam que els bons cuiners es preparin. D'això i altres coses vos en parlarem més endavant.

Que siau molt feliços i que no vos hagi costat molt pujar la "costa de gener".

PLUVIÒMETRE

El passat mes de desembre només varen ploure a Algaida 13'1 litres. Això fa que durant l'any natural 1993 s'hagin recollit un total de 426'3 litres. Recordareu que l'any agrícola havia estat de 352 litres. Tant si miram una quantitat com l'altra, l'any s'ha quedat molt per baix de la mitjana que és d'uns 550 litres.

Pel que fa al mes de gener (fins dia 29) s'havien registrat 38'1 litres, que no és tampoc un ploure gaire generós.

AGRUPACIÓ FOTOGRAFICA D'ALGAIDA

Dia 11 de febrer l'Agrupació presentarà a la Sala de Plenaris de l'Ajuntament una projecció de diapositives de Jaume Capellà. L'acte començarà a les 21'30 hores.

FOTO ANTIGA

Foto de trencadors de marès a una pedrera de devora Es Tancat. Feta dia 13 d'agost de l'any 1933.

D'esquerra a dreta: En Joan "Blai", en Pere Ros, en Guillem Fiolet, Biel des Molí des Sant, desconegut, Felip Monet. El ca sembla ser que es deia "Pífol".

PREGÓ DE LES FESTES DE SANT HONORAT -1994

Joan Capellà Galmés

Sentis els bels del meu ramat encara
per entre els prats, ben lluny d'aquesta nit
i m'oblidas del clam del perseguit
o del trist plany de l'endolada mare ...!

Pogués sonar el meu flabiol, que amara
i amoreix d'un bàlsam exquisit
el cor amarg d'angoixa i de neguit,
la ment de qui a l'últim port s'encara ...!

Que això de ser pastor de presbiteri
porta només gemecs, foscor i temperi
si no es vesteix amb túnica dalmàtica

i més m'estim trescar per colls i comes
o ser company d'aquell que entre les bromes
signa silent la rara estrella estàtica.

De tal manera expressa el seu desig de
començar l'any nou aquest antic pastor que, llavorat
en fusta de noguera, campa amb el seu ramat en un
dels plafons de l'antic cor que l'any 1904 Gaudi , en
la seva controvertida i molt sovint no encertada
reforma de la Seu , traslladà al presbiteri.

I amb els seus mots l'autor d'aquest text vol
desitjar-vos, encara que amb una mica de retard,
unes bones festes i un millor any.

Perquè molts de vosaltres ja deveu suposar
que a mi també m'hagués agradat més anar trescant
per colls i comes, és a dir, sortir a caminar per
qualsevol d'aquests caminols que, partint del meu
llogaret, circumden l'un o l'altre dels dos vessants del
massís de Randa ,pujar , posem per cas ,de Gràcia a
Cura pel Pas de la Geneta , enfilat-me pel carrerany
de les pedreres o bé perdre'm pels camins que menen
al Comellar dels Llamps , que no passar-me les
tardes davant de l'ordinador tot confegint aquest text.

Però de vegades convé sortir una mica de les
habituds calmades en què un es troba més a plaer i
acceptar , ni que sigui per un punt de vanitat , algun
dels compromisos que els altres et puguin presentar.

I així, aquí em teniu sollicitant ja d'entrada
la vostra aquiescència, suplicant-vos que em
perdoneu els errors i les incorreccions en què de ben
segur cauré , esperant no cansar-vos en excés i
desitjant que la meva allocució vos sigui curta i lleu,
ja que no puc endevinar fins a quin punt pugui
resultar-vos profitosa.

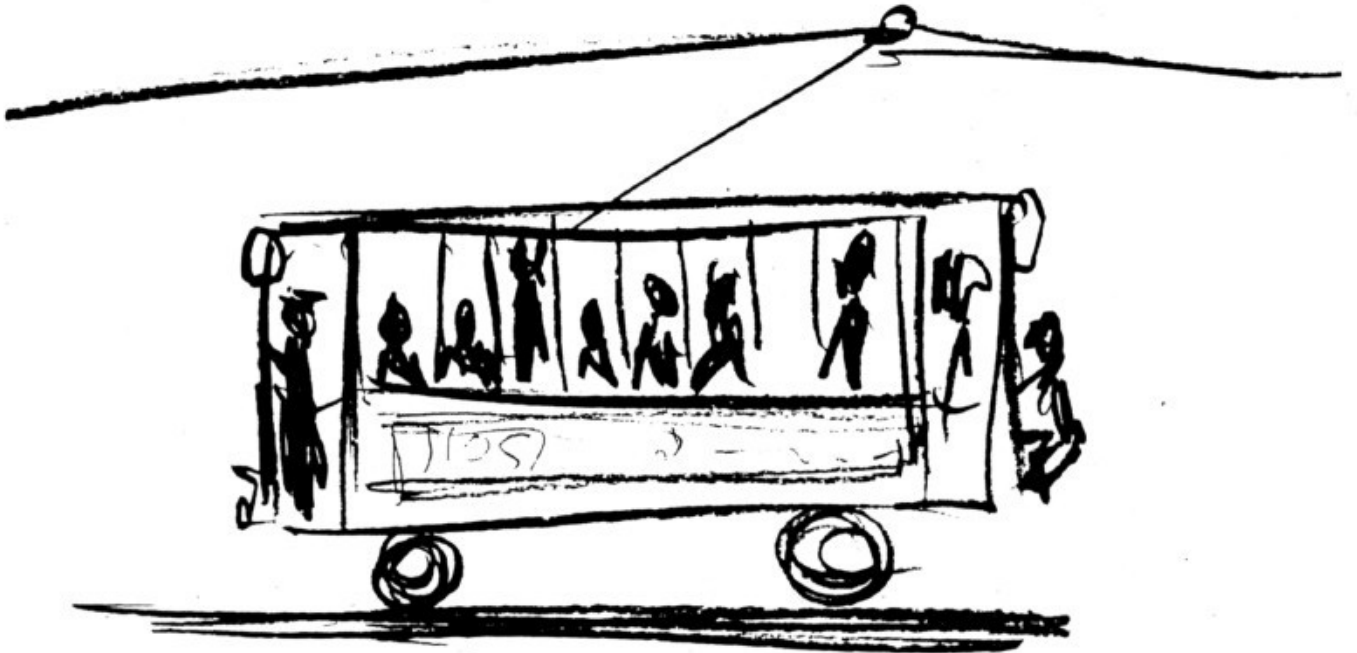
I ja no vull allargar més aquest proemi,
només dir-vos, això sí, que amb aquest text, un
modest i petit (en tots els seus sentits) assaig sobre
l'hivern com a generador d'imatges i motivació del
pensament i de la inspiració humanes, vull retre el
meu intens homenatge a aquells que han estat dos
dels grans poetes del nostre s.XX i dels quals en
aquest darrer any, tan farcit d'altres homenatges
molt més interessats, s'esqueia també el centenari del
seu naixement.

Carles Riba i J.V. Foix són vius i ho seran
per a sempre mentre ens acostem a emocionar-mos ,
fruir , pensar, sentir, vibrar, glatir, participar,
compartir, seduir i aprendre de qualsevol dels seus
poemes.

Prospectes d'Hivern.

L'hivern, aquest moment en què l'any se'ns
mostra poderós i altiu, agrest i indomtable i tant
sovint salvatge i perillós ha excitat de sempre la
imaginació de l'home.

La seva obstinada hostilitat envers nostre
compassada amb d'altres moments de nua i serena
bellesa ens fa veure'l com una força que polaritza
molts dels nostres instints creadors, ja sigui en
l'esclat de pura energia, com el llampec que des de la
volta del cel carregada de paor i desordre espera
impacient el seu moment d'abatre's sobre l'alzina
secular, o bé en la calma reflexiva i bonhomiosa,
compassiva amb tot i amb tots , com en un d'aquests
dies en què el sol toca amb la punta dels dits les
garrigues i els sementers que la rosada al mati ha
enteranyinat.

"Els tramvies són freds", digué Víctor Andrau, quan li demanàrem un dibuix per il·lustrar aquest pregó. I recordà la postguerra de Barcelona....

L'hivern, època de misteris, de transformació i metamorfosi; quan el sol, arribat al punt més baix del seu incessant camí recupera la força perduda que semblava que estigués a punt d'enfonsar-lo en les regions callades i fredes del regne dels morts. I en aquest regne dels morts, el lent i pausat treball de la llavor soterrada que germina i s'arrela i s'obre pas cap a l'exterior com a d'un temps més ple, fruit però d'aquesta interiorització, d'aquesta reflexió a què la natura sembla abocar-se.

Per tot això no és estrany que l'home, en el seu afany de sotmetre l'hivern, hagi fet ús d'un dels seus ardits psicològics més poderosos, convençut com està que, si hom sap el nom secret d'un home, d'un déu o d'una potència còsmica, n'aconsegueix el domini.

I així de totes les obres que sobre l'hivern els homes han construït, em plau parlar-vos d'algunes, i la primera d'elles és fruit dels ulls, de la ment i del pinzell de Pieter Brueghel "el vell", l'iniciador d'una dinastia de pintors holandesos i que pintà algunes de les obres més belles, profundes, impressionants, estranyes i curioses que mai haguem gosat imaginar.

El quadre que m'interessa és un dels 5 que se conserven d'aquells 12 que, representant els mesos de l'any, va pintar a instàncies d'un col·leccionista d'art als voltants de 1565-66.

L'obra, un oli sobre llenç, ens mostra, amb una gama cromàtica restringida als neutres i amb un punt de vista alt, com en un "travelling" pres des d'una grua, un paisatge nevat d'una esplèndida bellesa en el qual, i a primer terme, uns caçadors retornen cap al seu poble amb la canilla cansada i les preses penjant a l'esquena.

Uns arbres d'una calligrafia exquisida amb alguns ocells foscos (gralles o corbs) completen el primer terme, mentre que en el segon terme uns pobles petits i ordenats omplen l'espai. A la dreta de l'escena un estany glaçat on hi patinen tot d'infants, ens mostra la cara joiosa de l'hivern i al fons unes muntanyes de roques punxegudes clouen aquest ambient de pau un xic temerosa i de comunicació de l'home amb la natura i l'esclat de pura alegria que, gairebé sempre, la neu ens sap encomanar i a mi em plau de vegades imaginar-me com un dels vilatans d'aquest poblet que assegut al davant de la llar de foc amb els troncs que hi petarrellegen a dins passa la tarda meditant i rellegant alguna de les **Estances** de Riba, tal vegada el poema vuitè del llibre primer, o deixant-me encisar de nou per qualsevol de les onze nades de Foix o recordant, potser, aquell sonet de Carner en què expressa la seva voluntat de restar tot el temps fred sota la randa dels llençols del seu llit mentre sent que "tota la terra, a banda i banda, / és nuvolot i mullader" i que acaba amb

aquest dístic que, referit a la gelor, és d'una contundència absoluta :

"menjar una pera, francament ,
és una cosa que esgarrafa."

Igualment l'hivern ha servit com a pretext per una de les més conegudes imatges d'Arcimboldo, ja sabeu, aquest pintor manierista de l'Itàlia del XVI famós per la personificació que en fa tant de les estacions com d'alguns oficis tot antropomorfitzant-los, és a dir representant-los en figura d'home amb una tècnica que en podríem dir de trenclaclosques en què les peces són elements (objectes, fruites, teixits, flors...) relacionats amb el tema que personifica.

Així l'hivern se'ns apareix ara com un vell, la cara del qual és un tronc d'arbre decrepit, els seus cabells són branques nues i l'orella és una tanyada lateral esqueixada tot al igual que el nas. La barba, esclarissada, la representen uns pocs branquillons i en conformen la boca dos d'aquests bolets d'esca que viuen dels troncs vells. No hi ha ni neu ni fredor, sols l'hivern en la seva descarnada vellesa erma i endormiscada, però d'un altre branquilló del seu coll una taronja i una llimona amb les seves daurades i càlides tonalitats ens volen fer present que el sol, encara que també vell, caduc i ronser és a punt de revifar-se, de renèixer de nou i de la mateixa manera l'heura verda, que sembla coronar-lo amb la seva perenne verdor, referma la convicció que el temps és a un pas de regenerar-se.

I així com Arcimboldo ens pot descobrir un caire amable i imaginatiu, encara que tenyit amb un lleu toc de misteri que ens el fa més abellidor, d'altres artistes aprofundeixen en els aspectes més corpreneadors de l'hivern i ens el mostren en la seva esplendor còsmica de força creadora. No fa molt i coincidint amb la preparació de la mostra que sobre aquest tema es presenta al Moli d'En Xina, mestre Víctor Andreu deia que ell percep l'hivern com a un cavall puixant i vigorós que eguina amb força mentre bat el terra amb les seves potes i que en alçar la testa poderosa llança a l'aire el baf que fumeja. Un cavall, m'imaginava jo, reencarnació d'aquells que ens van llegar Paolo Uccello, Pisanello o el mateix Leonardo.

Aquest animal que és tot ell força intensa, vivesa primitiva i símbol exacte de l'impuls creador del pur instant, del llampec sobtat que en una rauxa creativa és capaç de transformar el material més vulgar en una obra més valuosa que l'or.

I una figura que de seguida trobava ressò i contrast en l'agosarada imatge de l'estiu que, novament en Carner, ens descobria en el sonet **Símbols**, on ens explicava que si "l'antic veia la lluna com una noia casta", ell en "aquest foll estiu on som" el veia com una senyora, baldera, boteruda i pesant "que espera el seu tramvia i que amb els ulls clucs ja el tasta" i que, incapaç de pujar-s'hi ella sola, resta amb un peu a terra i l'altre a la plataforma del tramvia, així que :

"són pocs una minyona, un noi i un d'Agramunt

per a lliurar la cuixa d'enterra, hissant-la amunt"

És a dir, aquell estiu amable ("A l'estiu, tota cuca viu") però abassegador, incapaç les més de les vegades de generar aquella força creadora de la que estam tractant.

És clar que aquesta oposició estiu-hivern em porta a escoltar (i a recomanar-vos-el) el concert n. quatre de l'opus 8 de **II cimento dell'armonia e dell'invention**e d'A. Vivaldi.

II cimento dell'armonia e dell'inventione ve a dir, més o menys, la confrontació de l'harmonia i de la invenció i és, aquest concert, la part de l'hivern de les conegudíssimes 4 estacions tan sentides però tan mal escoltades i és que aquest gran exemple de música total només rep vida si són interpretades seguint uns criteris històrics, amb instruments originals i per uns bons intèrprets tals com ho són els Pinnock, Hogwood o Harnoncourt i no en aquestes banalitzacions que tant circulen i de les quals no cal ni parlar-ne.

Aquesta obra va ser publicada amb uns sonets (que no vos llegiré però sí que podríeu consultar en escoltar-lo) i que expliciten els efectes que l'autor descriu (i ultrapassa no caient mai en una matussera, àrida i formal imitació).

Així, hi podreu sentir des del tremolar del cos, el picar de peus a terra o el batre de dents degut al fred. O la pluja que en el "largo" colpeja les teules i els vidres mentre el foc dins de casa espetega i et fa sentir bé, o com després de sentir-ne un que patina i cau sobre el gel, apareixen de nou els vents que a l'estiu havien mogut guerra i que ara, i no només per tancar-ne tècnicament el cicle, la tornen a encetar.

I a punt d'acabar ja arrib així a la famosa escena de la batalla sobre el gel que signen conjuntament Eisenstein, per la imatge filmica, i

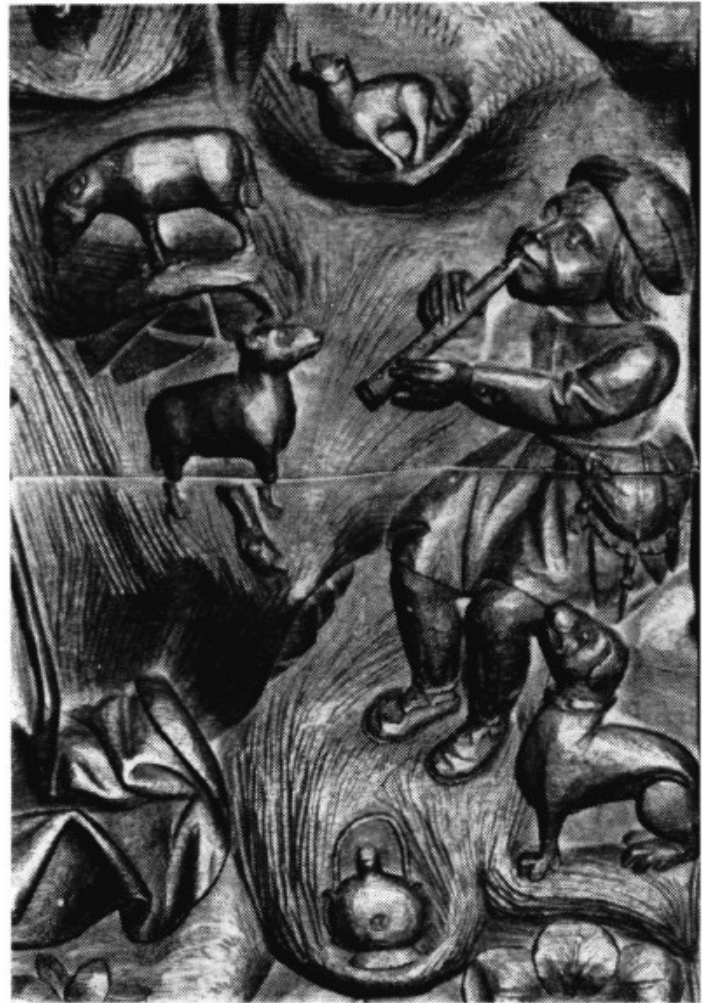
Prokofiev per la música i que representa el moment axial de la pel·lícula de l'any 1.938 **Alexander Nevski** on es rememora la victòria que el poble rus aconseguí sobre els invasors teutons al damunt de la gelada superfície del llac Chud i que encara que fos a les acaballes de l'hivern ens mostra un dels paisatges més corprenedors de tota la història del cinema.

És prou sabut que Prokofiev va escriure la partitura primer i que Eisenstein adaptà les imatges durant el muntatge al ritme de la música però això no és cap trava per fer-ne una de les poques pel·lícules en què la part musical i la part visual es fusionen per a crear una obra única.

Per això tant valen la prodigiosa inventiva visual d'Eisenstein en els plans de gran angular i punt de vista baix on, en contra d'un cel carregat de temperi, se'ns apareixen els homes minúsculs i insignificants, com la inventiva musical de Prokofiev caracteritzant els cavallers teutons amb unes notes ominoses i el poble rus que lluita en defensa de la seva terra amb unes melodies alegres i festives d'arrel popular, perquè la idea que glateix en el fons de l'obra, i que és la saba que ha enfortit tots quants creadors avui he citat, és potser la més forta que els homes posseïm, la que ens mena a estimar i defensar la terra com a mare de tots i de tot.

Que aquest és el missatge secret pel qual no calen ni astrologies ni quiromàncies, que en el fons l'estètica no pot ser sense l'ètica i que tot allò que de veritable valor ha produït l'home, tot quant l'home ha fet i que a llarg dels anys es manté com a referent i exemple per a les generacions futures i que ens fa encara sentir que val la pena de ser part d'aquesta àvida i voraç raça nostra, s'arrela en un profund, incontestable, inamovible i intens amor a la mare terra.

I així finalment voldria fer meves també les paraules dels indis sawamish que n'Antoni Garcias l'any passat i en aquest mateix lloc ens recordava, que no és la terra que pertany a l'home, sinó que és l'home qui pertany a l'home, i explicar-vos que si en aquest pregó que ara acaba no s'ha parlat gens de la

festa és perquè de la festa no se n'ha de parlar, crec jo, la festa se l'ha de viure.

I res més, moltes gràcies per la vostra infinita paciència i molt bones festes de St.Honorat.

Joan Capellà Galmés, a les Parres de Randa. Hivern de 1.994.

CINEMA a ALGAIDA

(anys 50)

Vos oferim una mostra de quina era l'oferta d'espectacles que hi havia a Algaida a principis dels anys 50, amb diverses sales on es projectaven pel·lícules.

D'una banda, hi havia el Teatre Principal, ben conegut de tots. A més de cine, eren relativament freqüents les representacions teatrals: comèdies i sarsueles. Per cert que el carrer de Toni Maura, que sempre s'havia conegut com a carrer del Teatre, comença a perdre aquest nom entre els joves.

El cine Kursaal i el Novedades eren una mateixa cosa. Com recordareu, era la sala que hi ha damunt el Bodegó d'en Daniel. Si no anam errats, l'empresari era "En Pruna".

Hi havia, a més, el Teatre Parroquial, que aleshores es deia "de l'Acció Catòlica". A part de representacions teatrals s'hi projectaren esporàdicament pel·lícules destinades als adults i joves.

Tot això ja és història.

Teatro Principal

ALGAIDA

Los días sábado 5º y domingo 6 septiembre 1953
presentará la extraordinaria película Warner Bros

El Halcón y la Flecha

en Technicolor

ACCION, AVENTURA, AMOR

Usted verá millares de películas. Usted olvidará millares de títulos. Pero siempre recordará con emoción

EL HALCÓN Y LA FLECHA

Sólo viéndola se comprende su gran éxito.

De complemento: **ANGUSTIA**

AMPARITO RIVELLES - ADRIANO RIMOLDI

Próximo estreno:

EL PIEL ROJA

IVONNE DE CARLO - VAN HEFLIN

En preparación:

MERCADO PROHIBIDO

Recuerde estos títulos:

El burlador de Castilla - Belinda
Juventud perdida - El mensaje de Fátima

MODERNA - LLUCHMAYOR

ne KURSAAL. - Algaida Tel 4'30 7'30.

Un verdadero programa que no podrá ser superado

!!LA PELÍCULA AUTÉNTICA QUE VD. ESPERABA!! la mejor de las españolas

◆ TIERRA SEDIENTA ◆

por JULIO PEÑA, FERNANDO REY, ANA MARÍA CAMPOY y MARY DELGADO
Es la mejor realización de Rafael Gil, el mismo director de "El Clavo". Dinámica por su
realización, humana por su contenido, dramática por su acción.

**Otro film espectacular de verdadera sensación en la trágica guerra
americana y japonesa en 1946 titulada**

◆ TODOS A UNA ◆

Una película soberbia por todos conceptos. Premiada en América por la mejor y más real.
Emocionante película de la guerra actual. Nada mejor visto hasta hoy.

NOTA: A todas las señoras y señoritas se les regalará un vale para el miércoles y
jueves próximo, y se proyectará

LLAMEN A SEXTON BLAKE y LA VIDA EMPIEZA A MEDIA NOCHE

Jefes Colón-Inca

TEATRO PRINCIPAL - Algaida

Sábado 14 y Domingo 15 Agosto 1954

Inauguración temporada 1954-55

Después del grandioso éxito con «Los Hijos de Nadie», con orgullo ofrecemos otra película de grandiosa intensidad dramática:

PINKYcon **Jeanne Crain - William Lundigan**

El drama de una mujer blanca con descendencia de raza negra.

Además

La Danza del CorazónPróximo estreno: *LA MUJER DE NADIE*Pronto: **La Trinca del Aire**Vuelve: Amadeo Nazzari en *Amor y Veneno*Recuerde: **EL DERECHO DE NACER**

MODERNA - LEUCHMAYOR

CINE NOVEDADES

ALGAIDA

Sábado y domingo próximos

LOS HEROES**TAMBIEN LLORAN**

La historia de dos seres separados por su propio carácter

Un episodio de amor dramático y violento

LOS HEROES**TAMBIEN LLORAN**

De complemento:

Mi Encantadora Asesina

PRONTO

ESTA TIERRA ES MIA

¡La mejor película de todos los tiempos!

Imp. LA UNIÓN

TEATRO PRINCIPAL (Algaida)**HOY VIERNES DIA 19**

PRESENTA A LAS 4'30 DE LA TARDE Y A LAS 9 NOCHE A LA COMPANIA DRAMATICA

BARCELO - SEGOVIA - BUJOSACon el grandioso Drama en prólogo y 6 actos divididos en varios cuadros
E. CROLLES y SOLER basada en la famosa novela de E. Pérez Escrich**MAGDALENA****LA OBRA SERA PRESENTADA CON TÓDA PROPIEDAD
FORMIDABLE REPARTO**Decorados pintados expresamente para esta obra, propiedad de la Empresa artistica
Apuntador, Juan Bestard.—Traspunte, Daniel Bosch,—Regidor de escena, Manuel Suarez.—Aparatos eléctricos,
Mesmigio - Barcelona.—Aparatos Radiofónicos, Radio Londres - Barcelona.

L'AJUNTAMENT INFORMA

CONSELLERIA D'OBRES PÚBLIQUES.

La Conselleria d'Obres Públiques i d'Ordenació del Territori (Direcció General de Carreteres) ha col·locat a diversos punts del nostre casc urbà i en la zona de la carretera una sèrie de pals per situar les noves senyalitzacions o indicadors de poblacions. Sens cap dubte es tracta d'una millora important. De totes formes l'Ajuntament està revisant l'ubicació d'aquests, ja que en alguns casos possiblement es pugui millorar.

AIGUA CARRER DE PALMA.

La fase de clavegueram i aigua potable iniciada al carrer de Palma fou paralitzada posteriorment per causa d'errors en el projecte i per la necessitat de cercar un lloc amb el pendent suficient per treure l'aigua de la zona de la Quarterada. En aquests moments ja s'ha donat solució a la major part dels problemes que s'havien plantejat i pareix que es tornarà posar en marxa de forma imminent.

CARRER DEL SOL.

A l'igual de la fase de clavegueram i aigua potable de la zona de la Plaça, la Tanqueta, etc. (on s'han col·locat recentment els comptadors) als veïns del carrer del Sol també se'ls oferirà la possibilitat de fer-los els ninxols dels comptadors a la façana i la instal·lació d'aquests pel mateix preu que pagaren els de la fase anterior, sense perjudici que els que ho vulguin instal·lar ells mateixos ho puguin fer sol·licitant autorització a l'Ajuntament i, això sí, col·locant els comptadors i portetes que subministrarà l'empresa concessionària CADAGUA S.A., a través de l'Ajuntament.

Per altra part, l'Ajuntament està estudiant la possibilitat d'asfaltar el carrer del Sol i si és necessari o no arreglar-hi les voravies com es va haver de fer a carrers com el Colomer, Migdia, Sant Joan, etc.

AIGUA COMPTADORS NOUS.

Durant aquest mes de gener l'empresa concessionària del servei d'aigua, CADAGUA S.A., ha donat autorització per poder posar en funcionament els nous comptadors.

En cas que estiguin precintats, es poden eliminar aquests precintes sempre que s'avisí prèviament l'Ajuntament o la mateixa empresa.

CAMP DE FUTBOL.

Les obres de les noves dependències al Camp de Futbol d'Algaida (Es Porrassar) ja s'han iniciat; pel ritme de feina d'aquestes darreres setmanes, sembla que no hauran durant massa temps, ja que en aquests moments estan a punt de posar bigues.

PADRÓ D'HABITANTS.

Segons el padró d'habitants, el poble d'Algaida a 1 de gener de l'any 1994 té ja uns 3.450 habitants.

L'AJUNTAMENT INFORMA

SENYALITZACIONS.

L'Ajuntament ha adquirit senyals noves de trànsit, per tal de col·locar-les als camins que recentment s'han asfaltat.

OBJECTIU 5 B (FONS ESTRUCTURALS COMUNITARIS).

El pla de Mallorca, juntament amb altres comarques de les Balears, ha estat inclòs dins l'Objectiu 5 B. Això vol dir que el poble d'Algaida, com també els altres que conformen la Mancomunitat del Pla, podran accedir a ajudes de la Comunitat Econòmica Europea.

L'Objectiu 5 B està dirigit a fomentar el desenvolupament rural, facilitant el desenvolupament i l'ajust estructural de les zones rurals.

Estar dins l'objectiu 5 B permet poder acollir-se a tot una sèrie de mesures dels fons estructurals comunitaris:

FONS ESTRUCTURALS COMUNITARIS.

FEOGA: Fons Europeu d'Ordenació i Garantia Agrícola.

FEDER: Fons Europeu de Desenvolupament Regional.

FSE: Fons Social Europeu.

CERTAMEN LITERARI DE CASTELLITX 1994.

Amb motiu de la Festa de Santa Maria de la Pau de Castellitx, la comissió organitzadora, amb el patrocini de l'Ajuntament d'Algaida, convoca el XVIII Certamen de Poesia i Narració Curta i el XVI Concurs de Poesia Populars (glosats).

El termini de presentació dels treballs acabarà el 21 de març de 1994.

El jurat estarà compost pels senyors següents: Pere Fullana, Gabriel Janer Manila i Pere Mulet.

Les pliques corresponents s'obriran a la festa literària, que tindrà lloc a l'església de Castellitx el dia 5 d'abril de 1994, a les 12 h. En el transcurs de l'acte es lliuraran els premis i actuarà de mantenidor Gabriel Oliver Garau.

V RUA D'ALGAIDA.

El proper dia 12 de febrer se celebrarà la V Rua d'Algaida.

L'itinerari és el mateix que l'any passat, per tant la concentració serà al carrer Antoni Maura, a les 16'30h.

El Club de futbol Algaida ha organitzat a més un sopar de disfresses el mateix dia al Restaurant Ses Maioles. Per adquirir els tickets vos podeu dirigir als directius del Club.

Davant la polèmica suscitada pel meu escrit publicat en el Saig del mes de desembre en resposta a una carta anònima sobre les Normes Subsidiàries i que ha meregut l'atenció de l'Agrupació del PSM d'Algaida, vull informar el poble sobre una sèrie de qüestions.

El Batle és competent per contestar un escrit anònim sense necessitat de dur l'assumpte al ple, i sobretot si la resposta s'adequa a criteris adoptats pels grups polítics del consistori en una reunió de treball. A més, el Batle informà cada representant dels grups polítics sobre l'escrit abans de presentar-lo a la revista, també el del PSM, i tots manifestaren estar-hi d'acord.

Res tenc a dir de les persones que de bona fe hagin pogut firmar l'escrit en qüestió, perquè res sabien dels criteris adoptats prèviament a l'Ajuntament. No obstant això, continuu pensant deplorable l'actuació de l'inspirador o inspiradors de l'escrit que, coneixent la situació, aprofitaren el moment per defensar interessos particulars i posar entrebancs a la creació d'unes Normes Subsidiàries al poble.

Vull deixar ben clar que els diferents grups polítics acordarem estudiar uns plànols no definitius amb la finalitat que cadascú hi fes les esmenes que consideràs convenient, per a després, una vegada posades en conjunt aquestes esmenes, consensuar al màxim una decisió definitiva que seria la que es posaria a informació pública, perquè tot el poble hi pogués fer les alegacions que trobàs necessàries, al mateix temps i amb igualtat d'oportunitats. I parlarem també ben clarament que, per al desenvolupament de la feina que havíem de fer, no era bo que un plànol no definitiu sortís dels grups amb representació municipal, entre d'altres coses per no crear falses expectatives a ningú, ni batalles inútils i innecessàries, com la present.

En conseqüència, si aquests eren els criteris, és lògic que una bona part dels qui els havíem adoptat ens indignàssim quan ens assabentàrem que es recollien firmes en contra d'uns plànols que ni eren definitius, ni havien estat aprovats en cap sessió plenària. En qualsevol cas s'ha de entendre que l'Ajuntament treballa només un avanç, una solució primordialment tècnica i molt general, que s'exposarà al públic per corregir els aspectes que el poble consideri necessari.

Pel que fa a certes afirmacions insultants de l'Agrupació del PSM d'Algaida, la veritat és que poca cosa puc dir, ja que si les hagués de contestar amb el cor segurament m'hauria de posar a la seva altura i no estic segur que fos bo per ningú. El seny em diu que en tot cas el poble sap jutjar molt bé qui és o no més democràtic, qui li recorda altres temps o qui li mereix més confiança: tots ja hem passat altres vegades per aquesta prova i, la veritat, jo puc dir que no m'ha anat tant malament. Els pobles tenen ben clar que no volen ser encapçalats per gent que els mira des de la superioritat, des de la distància. Ningú, i el poble menys, valora els altres només per les paraules. Les persones no són allò que elles diuen que són, són el que són precisament d'acord amb els fets i obres que realitzen, i si això és així com pens, hi ha paraules que més valdria fossin silenci, tan sols pel buit que les inspira i la violència que les anima.

El Batle d'Algaida

PINA

FESTA DE SANT ANTONI. Pina es manté fidel a la tradició i segueix puntualment amb la festivitat de Sant Antoni, el sant amb més devots a la nostra pagesia, patró del bestiar. El fogueró va estar molt animat, hi havia una caliuera que feia por, i porquim i vi a rompre per a tothom. I el dia de la festa, unes bones beneïdes davant l'església amb carrosses i gloses. Un costum que no es perd i que esperam que segueixi per molts d'anys.

PARLEM COM CAL. Ja s'ha escrit molt sobre el tema de la nostra llengua, han corregut torrents de tinta i no s'ha avançat a bastament per a una normalització com hauria de ser. Al meu pobre entendre, el natiu d'aquesta terra som per desgràcia nostra bastant fluixos: damunt l'era de les coses nostres feim molta de palla llarga i el gra coarrut i porqueres a rompre. Les institucions fan el que poden, però no basta; som nosaltres mateixos que, cadascú, hem de posar el granet d'arena en lloc d'una grapada de pols i passar de tot olímpicament.

En la nostra parla quotidiana hi hem ficat un caramull de barbarismes que no vegis, heretats tal volta d'una repressió dictatorial i absurda que ens ha fet més mal que una cossa a s'os de sa cama.

I tornant al nostra caràcter, sembla que noltros mateixos ens imposam unes obligacions davant un castellanoparlant que és massa, i sense que ells s'esforcin ni mica ni gens per entendre'ns; no tenc res contra ningú, però sí davant unes postures que et fan tornar petit.

Es curiós, i al mateix temps rebutjable, que, per exemple, una guarda d'al.lots juguïn damunt plaça o al corral de les engronsadores i, perquè n'hi ha un o dos de forans, els altres -si no tots, la majoria- els xerrin xamporrat; dins el cafè, amb la gent major, sis reals de lo mateix; i si no en passaven de més grosses, no seria res; a mi m'han dit "hable usted en cristiano". No fa molt vaig ser protagonista d'un cas a Son Dureta: una assistentia sanitària va dir a una dona major i amb no molt bones retranques "si no habla bien no la entiendo". Lamentable, no? Lo que li va dir l'acompanyant, fora comentaris.

I seguint pel mateix camí, casi m'atrevesc a dir que ens ho mereixem un poc, perquè s'han donat casos de dos mallorquins que s'han posat a xerrar en mal castellà fins que s'han adonat que feien de pardals.

S'altre dia de pagès, estant jo assegut en un banc públic, dos vells m'escometeren amb un "buenos días"; en veure que eren tan mallorquins com jo, els vaig contestar: Bon dia que Déu mos do. Els vaig veure un poc sorpresos, els vaig preguntar el perquè i me contestaren amb aquesta: Com que hi ha més forasters que mosques... Parlarem una bona estona i em comentaren que sabien una cançó referent a aquesta qüestió; la començaren, però no la saberen acabar. Com que jo la sabia, aquí la teniu:

"Mentres es meu cap governa / en mallorquí parlaré, / que qui bona llengo té / fa mal si en cerca d'esterna".

LLUITEM PER LA NOSTRA LLENGUA

Des de temps immemorial han estat ses nostres Illes marginades i oprimides, culpa d'es poder central.

No comença aquí es mal sino que ja ve d'enrera: tanta de gent forastera mos trepitja sa moral.

Basta de fer s'animal parlem tots sa llengua nostra, parlem així que poc costa, a més és cosa normal.

I ara tenint es litoral tot infestat de turisme som servidors d'un proïsme perquè aporta un dineral.

No trobau que fa pardal ara amb un autogovern haver de parèixer un estern dins sa propi capital?

Alcem amunt s'estendart, ja està bé de fer de gent totxa, que quan mos donarem compte potser sia massa tard.

Entrevista:

GRUP DE TEATRE "ES PORRASSAR".

S'obri el teló, comença la funció. Els components del grup de teatre "Es Porrassar" surten un a un a l'escenari imaginari que és aquest full de la revista ES SAIG.

Els interpretaran, aquesta vegada, el paper d'entrevistats. El decorat: una taula amb forma de mitja lluna on predominen els colors grisos i marrons. L'acció transcorre un vespre d'hivern molt fred. En Jordi Juan "Salem" i en Guillem Mascaró "Des Molí de Sa Punta" estan asseguts, a punt de respondre les preguntes d'un questionari.

Com va néixer la companyia de teatre ES PORRASSAR?

Va néixer com a conseqüència de la separació, per part d'un grup de persones, de la companyia ES CADAFAL.

Va ser una separació traumàtica?

En certa manera, sí que ho va ser ...

Quan començàreu a viure el món del teatre?

(Contesta en Jordi) Jo de petit record que ja feia de pastoret a les representacions de "Els Reis". Després vaig fer feina a les companyies del rector, eren companyies sense nom, on també hi estaven ficats gent com na Maria Mindona i en Biel Majoral.

En aquella època, jo devia tenir divuit anys, més o manco; representàrem títols com "El Món per un forat" o "Els Consentits".

(Afegeix en Guillem) Jo vaig començar més tard, va ser quan es formà la companyia Terra Seca, a finals del 70 principis del 80; representàrem "El Rei Pepet" "Sa Padrina"... Després el grup se separà per diverses raons. Jo vaig conèixer la meua dona, fent teatre: la comèdia ens ha sortit llarga. Després vaig seguir dins el grup Es Cadafal fins que em vaig cansar: ells tenien una manera de pensar, jo en tenc una altra; jo visc pel teatre, no vull viure del teatre; jo faig teatre, no política. Això són coses que passen a totes les companyies, agrupacions o entitats del poble.

Els joves d'Algaida d'ara mateix s'interessaven pel món del teatre?

El teatre és una bulla que t'ha d'agradar. Als joves d'avui en dia els agraden més altres tipus de bulla.

Noltros, fins ara, hem representat una casta d'obres on no hi havia papers per a la gent jove, no l'hem necessitada, i la veritat és que tampoc l'hem cercada.

Quan noltros érem joves el teatre era una de les poques sortides que tenies si volies fer qualque cosa.

Què és per vltros un bon actor?

Comèdia tothom en fa. Un bon actor és aquell que sap fer molta comèdia quan es fora de l'escenari i també en sap fer quan és damunt.

Per què el nom Es Porrassar?

Cada un dels components del grup va presentar un nom. Després totes les paperetes es posaren dins un capell i vàrem treure'n una.

Per ventura "Es Porrassar" no és el nom més encertat però sí el que va sortir i el que hem acceptat. A altres paperetes escriguérem noms, que ara ja podem dir, com "Terra Seca", "Castellitx" o "Es Batzer".

Quina és la valoració que voltros feis de la darrera actuació a Algaida: "Mon pare és un bon partit". Sant Honorat 94?

Una crítica un poc dolenta, hi hagué molts d'errors, ens hagués pogut sortir millor.

Quan actues al teu poble estàs més nerviós, surts a l'escenari amb més responsabilitats.

El públic d'Algaida ens coneix a tots, i ens mira més com a persones que com als personatges que interpretam.

Si haguéssim de resumir la valoració amb una frase seria la següent: van quedar moltes comes per posar.

I els algaidins, són molt aficionats al teatre?

La gent respon bé. Això sí, sempre hi veus les mateixes persones. Crec que és una cosa que passa per tot.

Quin és el millor públic?

És el que et mira com a actor, no com a persona. Aquí, a Algaida, si una persona ha fet molt de teatre, el públic l'encasella en un tipus de personatge, en un tipus de paper concret.

I es fa molt difícil alliberar-te d'aquesta classificació. Per exemple, si has fet papers còmics, el simple fet de sortir damunt l'escenari ja provoca rialles, encara que el paper que interpretis sigui molt dramàtic. Un cas concret és el de Joan Balaguer, que molta gent té com un actor còmic, quan també ha interpretat altres papers que de còmic no en tenen res.

Quan surts a latres pobles, com que el públic no et coneix, es fitxen més amb els papers que fas.

Existeixen les obres i els papers ideals?

Una obra ideal per a una companyia s'hauria d'escriure aposta per ella; és més o manco el que ha fet fins ara la companyia de Xesc Forteza.

(En Jordi comenta) A mí m'agradaria interpretar qualche drama, fer plorar els espectadors; els papers còmics són més fàcils d'aconseguir.

(I en Guillem continua) A mí fer un bon drama em fa molta por, no m'atreuria. Vaig disfrutar representant "El Rei Pepet" on feia de Marquès de les Xeremies; va ser un personatge que vaig viure, em vaig ficar molt dins ell.

I econòmicament, com ho duis?

Ui!...collonut! Fins ara només hem fet treure doblers de dins la nostra butxaca. Darrerament hem rebut una subvenció de 80.000 ₧ per part de l'Ajunta-

ment. Has de pensar que només per muntar una obra com "Mon pare és un bon partit" hem gastat unes 120.000 ₧. Una companyia de teatre ha de menester un bon equip de llums, un altre de so, escenari, vestuari, i tot això, avui en dia, costa molts de doblers.

Quin és el futur immediat de la companyia Es Porrassar?

El pròxim 5 de febrer anam a actuar a Andraitx on celebren la sisena Mostra de Teatre; representarem "Mon pare és un bon partit". També tenim actuacions concertades a Felanitx, Manacor i Muro.

Per altra banda, tenim en marxa dos projectes: ens agradaria poder muntar "El Rei Pepet" i la peça "Molta feina i pocs doblers".

Qui són els millors comedians d'avui en dia?

Els polítics. Saben perfectament el seu paper i no necessiten apuntadors. Pareix que allò que diuen els surt del cor. Pareix que tot el que diuen s'ho creuen.

I voltros que sou, actors o comedians?

Comedians. La paraula actor és una paraula major. Noltros feim comèdia: sortim damunt l'escenari, feim riure la gent i si ens equivocam no passa res. El teatre és una cosa molt més sèria; els que s'hi dediquen generalment són professionals.

Ha acabat per avui aquest temps màgic, on cada un dels components de la companyia deixa de ser ell mateix, abandona la seva quotidiana existència per convertir-se en un univers de personatges. El públic comença a sortir de la sala, s-apaguen els llums i es tanca el teló. S'ha acabat la funció.

Nom dels components:

Maria Jaume "Mindona"
Catalina Llopart "Fuster"
Catalina Mesquida
Maria Sastre
Joana Fullana
Joana Orell
Jordi Juan
Miquel Mas
Rafel Mas
Guillem Mascaró
Francesc Garcies
Pep Ruala
Pep Matamalas

 N O T E S D'ART

NUR és FOC. Un foc iniciàtic que fusiona cultures.

NUR és dona. Sent el foc dins d'ella, un quelcom inexplicable que la cega: és l'amor.

NUR és foc, és dona..... Nur
és amor.

Amb aquestes paraules ens convida el Molí d'en Xina a apropar-nos al món mític, màgic, enigmàtic, llegendari i poètic de la deessa Nuredduna mitjançant l'expressió pictòrica de tretze artistes que amb llurs obres ens obrin un camí per conèixer la nostra cultura.

Totes les obres tenen el mateix punt de partida, el poema romàntic de Miquel Costa i Llobera "La deixa del Geni grec", però la interiorització i posterior realització ens donen unes obres molt diferents, de gran riquesa i comunicació.

Aquesta mostra anomenada NUR la trobam actualment al Molí d'en Xina.

F(R)EDERICA MONTSENY

A la mort d'un personatge com ella, no puc fer menys que recordar. És com una pel·lícula que passa per la meva ment, em fa pensar.

D'una banda, en el seu compromís ideològic amb l'empremta de l'utòpic(?). D'altra banda, en la militància activa, després en la mobilització, en la guerra civil. En la contradicció d'assumir un lloc en el Govern -ministra de Sanitat- amb la seva condició d'anarquista. Ella deia que era una forma d'estar mobilitzada.

S'ha comentat la seva visió "moderna" de temes allunyats de la sensibilitat de l'època (avortament, anticonceptius, problemàtica de les prostitutes, etc) que ella va incorporar valentament a la política. Va ésser una avançada en aquests camps.

De la seva obra literària, s'ha dit de tot, des que era d'un moralisme carrincló, fins que era una mena d'ideari fet literatura.

És molt difícil treure conclusions a qui ha viscut en els llocs d'acció, encara amb un esperit viu a l'ambient; hi ha massa fets i són massa pròxims. Per fer-se'n una idea, recomanaria la lectura dels magnífics llibres "Icària, Icària" de Xavier Benguerel i "La plaça del diamant" de Mercè Rodoreda, on es pot accedir al coneixement dels fonaments i de les raons que permeten arrelar l'anarquisme com a fenomen social i/o polític.

La Montseny ja fa temps que era història; ara, en un moment de ressorgiment de l'emoció i dels valors individuals com expressió de llibertat, el seu record, a l'hora de la seva mort, agafa força i la pot conduir cap a la llegenda.

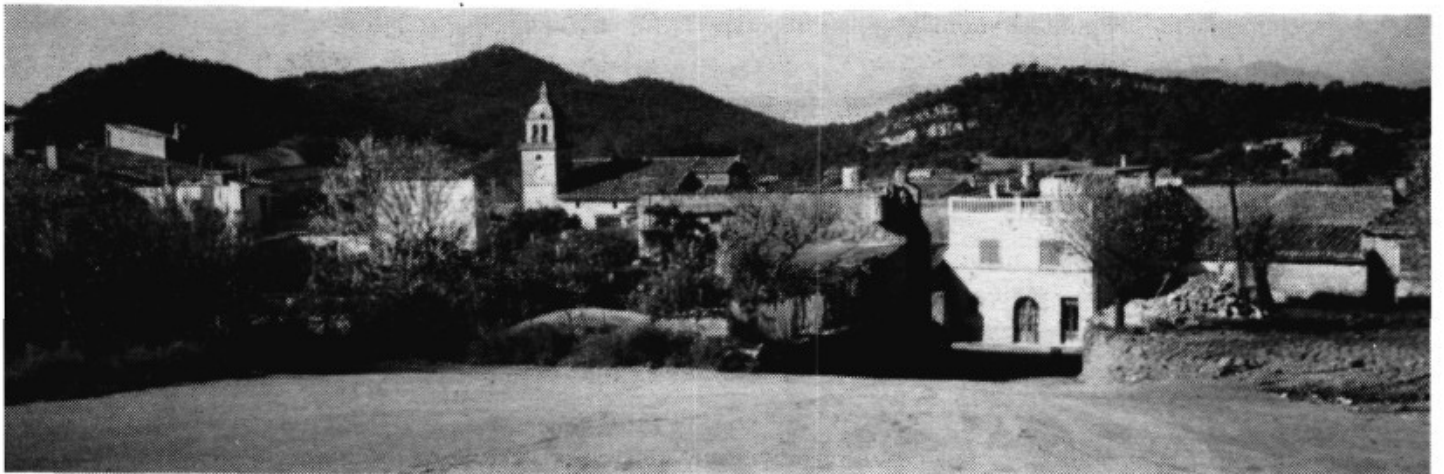

VATUNIVERS

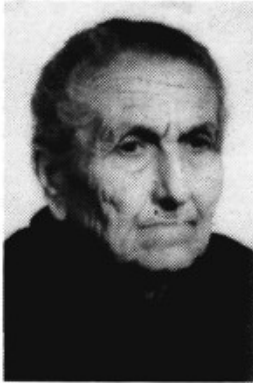
RANDA

A Randa, a més de no solucionar-se els problemes ja existents -ens números anteriors de la revista us hem informat de les aigües contaminades per mor d'abocaments incontrolats d'aigües residuals- en sorgeixen de nous, de problemes. La novetat, que provoca fortes protestes dels veïnats, són les obres que mostren aquestes fotografies. Un particular, sembla que sense els permisos corresponents, ha aplanat la major part d'una finca del carrer de Montuïri, diuen que amb la intenció de construir-hi un gran aparcament. El cert és que el volum de material remogut és molt notable, amb l'aggravant que, per realitzar l'accés al futur aparcament, han fet malbé un tram considerable d'una paret que fins ara era posada com exemple de la bellesa de les construccions populars.

Com que el particular promotor de les obres actua amb total impunitat, les autoritats no exigeixen el compliment de la llei amb la contundència necessària i les autoritats tampoc no compleixen les seves promeses -recordem que les obres de realització de la xarxa d'aigües residuals, les quals solucionarien els problemes de contaminació, havien de començar el mes de setembre, i encara ningú no sap quan començaran davant tants entrebancs, els randinos promouen accions legals de defensa dels seus legítims interessos. Entre d'altres mesures, volen reviscolar l'Associació de Veïnats "Ramon Llull", que ja compta amb uns quants anys d'existència legalitzada, però que, per diverses circumstàncies, duia una temporada molt llarga d'inactivitat.

MOVIMENT DEMOGRÀFIC

Sebastiana Mulet Oliver. Va morir dia 3 de gener. Madò Sebastiana, amb 102 anys, era la persona més vella del poble.

Feliu Ballester Ballester. Ens va deixar dia 25 de gener a l'edat de 88 anys.

NAIXEMENTS

Sebastià Feliu Cantallops, fill de Sebastià i Maria Lluïsa. Va néixer dia 19 de gener.

Maria Isern Juan, filla de Toni i Maria Antònia. També va néixer dia 19 de gener.

KALENDARI ALGAIDÍ

CULTURES DE FEBRER, segons PALADIO

Encara que lo temps és de ordinari dolent en aquest mes, diu lo naturalista Paladio que pot lo hortolà arregar los fems i fer clots per los arbres que s'han de plantar acabades les gelades. Si lo temps se posa un poc bo, se podran podar les pereres i pomeres si no s'ha fet en los mesos anteriors; i també tallar les branques mortes de tots los arbres. En aquest mes es poden sembrar algunes llegums, melons i carabasses; empeltar pereres, pomeres i altres arbres semblants; plantar llorers i eures; transplantar tarongers, llimoneres i xiprers; posar mallols, fer colgats i empeltar-los en terres temperades.

A mig d'aquest mes, si lo temps no amenaça pluja, se sembren los pesols, fa-ves, cebes, lletugues i també cols per tenir-ne de cabdellades després de les de l'estiu. Se destapen los planters durant algunes hores a los raigs del sol. Se fan planters nous per plantar raves, àpit i melons. Se poden podar los arbres tardans i llaurar les parres.

Si en aquest mes se senten los primers trons, senyalen malalties de cap, mal d'orelles i molt de gel, segons l'opinió del savi Leopoldo.

Se sembren alfabagueres i si fa fret se pot esperar el Març. És bo posar la llavor a remullar cosa d'un dia antes de sembrar-la, i que estiga femada la terra.

Quan estan transplantades i se volen fer créixer, s'ha de remoure la terra per tot alreudor del peu; quan se reguen no s'han de mullar les fulles i quan se vol treure algun brot, se farà amb los dits i mai amb tisores ni cosa de ferro. S'han de preservar de sol massa calent i també de les grosses plujes.

ESPORTS

ESCACS

Durant les Festes de Sant Honorat al local de l'Obra Cultural el Club d'Escacs d'Algaida va organitzar unes simultànies de cara a fomentar l'afició al joc del tauler. Si bé la participació de gent gran va ser magre, la joventut va participar amb il·lusió i sebres davant el "mestre" Santiago Pascual.

D'un total d'onze jugadors, dos d'ells aconseguiren guanyar el mestre i tots l'obligaren a pensar de valent per poder cantar el "jaque mate".

Els dos que aconseguiren guanyar foren en Tomeu Ramis, de Pina, i en Miquel Rafael "Molleta".

Els altres participants varen ser:

Issac Draper
Rafel Puigserver
Xesc Oliver
Joan Fullana
Tomeu Ripoll
Ma. Magdalena Vich
Joan Toni Juan
Catalina Ma. Oliver.

Jocs escolars

Dins els jocs escolars que començaren aquest passat mes de gener, set dels deu components de l'equip de Ses Escoles aconseguiren guanyar les seves corresponents partides a la primera jornada. Això promet que, com cada any, es farà un bon paper en escacs als jocs comarcals a nivell de nins i nines.

Malgrat l'afició i empenya que demostren el grup d'escacs, enguany l'equip ha renunciat a federar-se per jugar la lliga.

Motius diferents, feines, els més jovenets incompatibilitat amb altres esports, horari i problemes perso-

nals han motivat la renúncia i no s'han volgut comprometre per tota la competició.

Llàstima, perquè ja fa molts d'anys que Algaida participava organitzat a les competicions federades; de totes maneres, la il·lusió és tornar a participar quan la gent estigui més alliberada d'altres feines.

FUTBOL

Primera regional

Aquest començament d'any continua la regularitat de l'equip de 1ª regional mantenint la classificació dins els deu primers de la classificació després de guanyar el potent Atl. Balears dins Es Porrassar.
Algaida-A.Balears 3-2
S'Arracó-Algaida 3-0
Cala d'Or-Algaida 0-2

Amb aquest partit contra el Cala d'Or comença la segona volta del campionat;

veurem si acaba amb la mateixa tònica de com ha començat, o sigui, guanyant.

Anim!

Cadets

L'equip dels jovenets pareix que en aquest començament d'any es componen o al manco que els resultats acompanyen el joc que fan des de fa un parell de mesos; esperam que la cosa continui.

Espanya-Algaida 3-1

Algaida-S'Horta 4-7

Ses Salines-Algaida 1-5

Infantils

Els infantils també han reviscolat i ja han guanyat el primer partit, cosa bona i que segurament animarà la plantilla, curta però sana, de l'equip dels infantils.

Manacor-Algaida 5-1

Algaida-S'Horta 2-0

Santanyí-Algaida 1-0

Un moment de les simultànies que Santiago Pascual va jugar al local de l'Obra Cultural.

Benjamins

Els més petits continuen la seva lliga del Campionat del Consell Insular amb molt bones perspectives de cara a la classificació dins els tres primers, que dóna opció a jugar la segona ronda dins el grup A, o sigui, dels millors de cada grup de la primera fase.

La llàstima va ser perdre el partit contra el primer classificat, l'Espanya, al darrer minut.

Porreres-Algaida 2-1

Algaida-Olímpic 4-1

Algaida-Espanya 1-2

JOCS ESCOLARSFutbolet iniciació

Es tracta d'un equip format per nins de 1er. i 2on. curs, en edats que van dels 6 als 7 anys. Hem de tenir en compte que aquest equip se'l pot considerar de novell, ja que la majoria de nins tenen 6 anys. A l'equip no li falten ganades, però paguen la seva inexperiència degut a la seva joventut davant altres equips amb components que jugues des de fa dos anys. Vet ací els resultats aconseguits:

Algaida-Sineu 2-3

Villafranca A-Algaida 5-1

Algaida-Sant Jordi 0-0

Villafranca B-Algaida 1-0

Algaida-Escola Nova 0-2

Montuïri-Algaida 4-1

Algaida-Ma. Salut 2-2

Algaida-sant Joan 1-4

Petra-Algaida 5-0

Futbolet benjamí

Aquest equip és un dels aspirants a quedar campeó de comarca. Per la seva trajectòria, en aquest moment és primer de grup sense haver perdut cap partit. És un equip en què es mesclen jugadors de segon any dins la categoria i de primer any. Intentarà repetir el que ja han aconseguit en tempoades anteriors. Recordem que l'equip

d'iniciació de l'any passat va quedar campeó de comarca i actualment la meitat d'aquell equip formen aquest en el qual s'han dipositat moltes esperances.

En general, compten les seves victòries per golejades. Aquests són els resultats:

Algaida-sant Jordi 9-0

Sant Jordi-Algaida 1-6

Algaida-Ariany 2-2

Ariany-Algaida 5-5

Algaida-Ma. Salut 8-0

Sant Jordi-Algaida 2-3

Aquest grup juga una lliga a quatre voltes ja que només està format per quatre col.legis.

Voleibol

1. Voleibol unificat

L'equip cadet continua al capdavant de la classificació i ha guanyat els dos primers partits de la segona volta.

Manacor-Algaida 0-3

Algaida-Sa Pobla 3-0

L'equip infantil està demostrant que és el més fort de tot el grup de 12 equips que lluiten pel campionat de Mallorca i obté uns grans resultats:

Algaida-santa Mònica 3-0

La Salle Pont d'Inca-Algaida 0-3 0-

Algaida-Bunyola 3-1

La victòria sobre el Bunyola ha reafirmat l'equip d'Algaida com a líder indiscutible ja que fins aleshores el Bunyola era el segon classificat.

S'ha de dir que l'entrenador, Andreu Gelabert, estava molt satisfet amb els bons entrenaments que fa aquest equip i amb la il·lusió que demostren constantment tant a l'entrenament com als partits.

2. Voleibol de promoció

Actualment tenim crisi d'equips contraris i alguns s'han retirat de la competició com és el cas de Vilafranca, Porto Colom o Porreres, però se segueix end-

Equip benjamí femení: Catalina Ma. Oliver, Aina Ma. Capellà, Antònia Puigserver, Antònia Bibiloni (capitana) i Cristina Oliver.

vant lluitant sense dificultats per arribar a la final. Els equips aleví han tornat a repetir victòria:

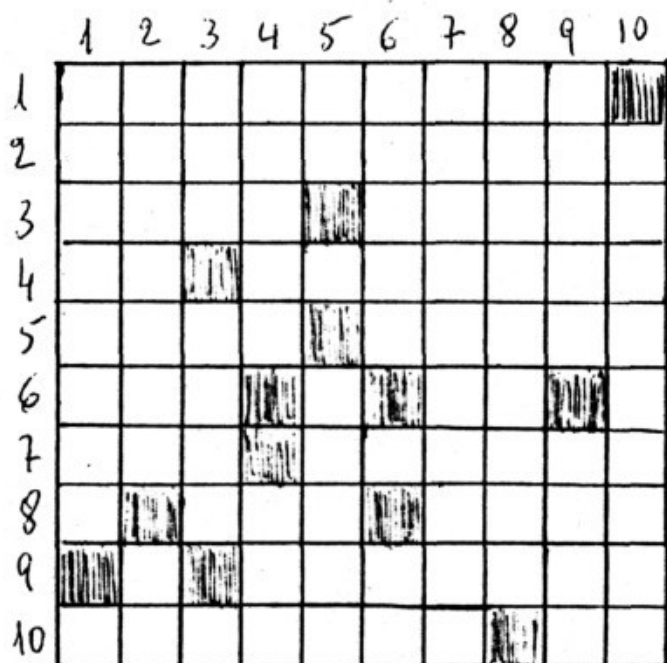
Algaida B-Petra 2-1

Algaida A-Petra 2-0

L'equip benjamí encara no ha jugat des del recomençament del curs el mes de gener, però no falta molt.

Totes aquestes nines ens comenten que estan fent una campanya molt sèria i als entrenaments es comporten molt bé; l'entrenador les prepara mirant al futur, és a dir, en vistes als equips federats de l'any que ve ja que en l'actual curs ha baixat molt el nivell dels equips adversaris.

PASSA TEMPS

Horitzontals: 1. Malnom d'Algaida. 2. Ocís, deixadeses. 3. Sencers, complets. Cadascuna de les branques principals en què es divideix la soca d'un arbre. 4. Quaranta-nou. Prevenir. 5. En les plantes superiors, conjunt dels òrgans relacionats amb la producció de les llavors. Antany, anteriorment (al revés). 6. Planta herbàcia bulbosa de flor única vermella. Gram. Quatre. Bor. 7. Esquerra Republicana de Catalunya. Acció de disposar adequadament la càrrega d'una nau. 8. Roentgen. Planta herbàcia empedra com a condiment. Al.lota petita (al revés). 9. Cent. Eina de tall (al revés). 10. Rebaixades, econòmiques. Nota musical.

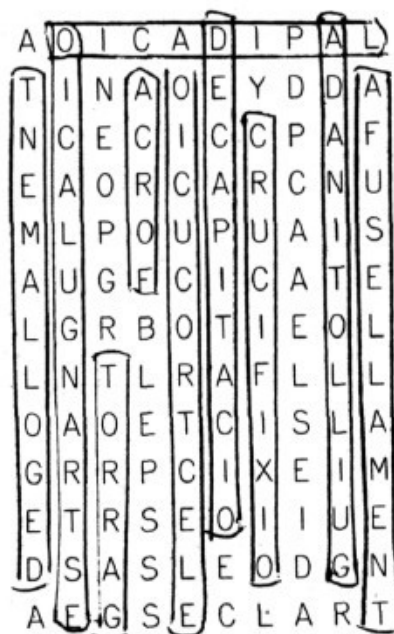
Verticals: 1. Partidari de Felup V de Castella. Bor. 2. Admetre, acceptar. Gos. 3. Interval de temps entre la posta i la sortida del sol. Defecte d'un instrument tallant. Rodi. 4. Aparellar, acoblar. Poc ça poc ... = si fa no fa. 5. Existeix. Cinquanta. Gèlid, glaçat. 6. Vores, riberes. Sofre. Nota musical. 7. Perpetuïtats, immortalitats. 8. Tastador de vins. 9. Grollera, grossera (al revés). Forma familiar de nom d'home. 10. Dansa lenta de forma binària.

Les solucions dels mots encreuats les trobareu a la pàgina 31.

E L A T E S S A B
M R E I V A F E O
R A F E R U M N D
E S G C R E I P E
A D A A R E S O G
R C R R L O R N O
E O I L A L I S C
D S N O R O O E L
R A P E R O T I
E G A L L E T L A
V I O D O G L A I

Sopa de lletres

Es tracta de localitzar deu malnoms d'Algaida. Amb les lletres que vos sobrin podreu llegir el començament del romanç popular "La porquerola".

Solució a la passada sopa de lletres: Després d'eliminar els deu noms que signifiquen "maneres d'executar una pena capital", podeu llegir: "Any de poc pa, garbell espès i sedàs clar".

-A Son Mesquida, quan hi passàreu?

-De casats seguirem a Can Maria duguent la nostra barquera fins l'any 1964, que entràrem d'estadants a Son Mesquida Vell. Allà hi visquérem fins l'any 1970 cuidant la possessió i les guardes de vaques i ovelles. Després seguirem fent de pagesos altra vegada a Can Maria fins que em vaig jubilar devers l'any 1977 o 78.

-D'ençà que estau retirat, quina vida duis?

-Sempre tenc qualche feineta en marxa, qualche empelt, quan és el temps; també faig canyissos o filoes, si m'hen comanen.

-Com vos vengué l'idea de fer canyissos?

-A ca nostra sempre n'haviem fet. Record que mumare, un any en va fer devers quaranta; li duien els albons a carretades des de Sa Marina de Lluçmajor. Era per necessitat, perque teniem moltes figueres i engreixàvem molts de pores

Tant els albons, com els garrots que serveixen d'ànima als canyissos, s'han de collir quan pertoca, perque si no, aviat estan corcats.

-Com és que feis també filoes?

-N'he après fa poc i perque m'hen demanen com objecte decoratiu. Va ser cosa de na Maria, casada amb el fill Joan, qui em donà la idea, perque la tenda que tenen a Lluçmajor du aquest nom: Sa Filoa. Les canyes i els verducs d'aladern que serveixen per lligar els seus esqueixos, també s'han de collir al temps adequat. per fer les filoes més fines, aquests verducs s'han de pelar i queda una feina més artística.

Ara també m'hauria de posar a fer debanadores i qualche fus, per completar tots els ormejos de filar la llana.

-I el joc de billar, qué tal vos va?

-De quan tenia vuit anys no hi havia jugat pus, però d'ençà que l'han posat a n'es "Xaloc", m'ha tornat venir l'afició. Es un joc molt interessant per a la gent major; perque sense donar-se compte, arribes a fer un parell de quilòmetres donant voltes a la taula. es també un joc apropiat per l'hivern, perque la taula ha d'estar calenta i així les bolles redolen millor.

-Sabem que també sou un bon jugador de truc, o no?

-N'hi ha de millors que jo, però si que en tenc bastanta afició. Tenim parat a dos o tres llocs, perque hi ha un grapat de jovenets que en volen aprendre. El secret per jugar bé a truc, és entendre el joc de la teva parella i anar vius que no et vegin les senyes. A Algaida jugam amb flor, però és més fi jugar sense.

Ens parlà també l'amo'n Joan dels problemes de la pagesia, que al seu parer té un mal incurable; dels fills que viuen tots a fora-poble, de les sis netes que té, de sa mare que va viure fins a 100 anys i de molts altres temps, que no podien tenir cabuda dins aquesta xerradeta, per falta d'espai. Ja només ens queda despedir-nos de l'amo'n Joan i agrair-li la seva amabilitat.

Moltes gràcies i salut per al futur.

Miquels Fiolet i Molleta.

Solucions als mots encruats

Horitzontals: 1. Bandereta. 2. ociositats. 3. tots. bessa. 4. IL. alertar. 5. flor. snuka. 6. lis. g. IV. B. 7. ERC. estiba. 8. r. all. anin. 9. C. lartsed. 10. barates. lu.

Verticals: 1. botifler. B. 2. acollir. ca. 3. nit. osca. r. 4. dosar. lla. 5. és. L. gelat. 6. ribes. S. re. 7. eternitats. 8. tastavins. 9. atsab. Biel. 10. sarabandu.

UNA XERRADETA AMB...

l'amo'n JOAN TROBAT CAPELLÀ "MARIA"

El nostre entrevistat d'avui és una persona que malgrat formar part del col·lectiu de la 3^a edat, o millor, de la gent gran del nostre poble; du a terme un bon grapat d'activitats, que més d'un firmariem poder realitzar quan arribem, si podem, a la seva edat.

Un diumenge de Gener, a mitjan demati i en lloc de pujar a Sant Honorat, ens aturàrem al carrer d'Es Colomer i encetàrem amb l'amo'n Joan la següent conversa:

-Què nomeu i quan vàreu néixer?

-Som en Joan Trobat Capellà i vaig néixer a Ca'n Maria dia 10 d'Octubre de 1912. Per tant en fer-ne de nous, ja seran 82.

-Què recordau de la vostra primera infància?

-De petit no vaig anar a escola, com molts altres al·lots de fora-vila d'aquell temps, llavors no era com ara. M'en record que de ben prest ja guardava porcs, ovelles i cabres. Però quan tenia 15 o 16 anys anava, els vespres, a ca l'amo'n Magí de Son Dulei i ens ensenyava les primeres nocions de llegir i escriure. Més tard, juntament amb el germà Miquel, duguérem la nostra barquera, fins que em destinaren de soldat a Maó. Just abans d'això també havia anat, els vespres, a repàs amb el mestre Joan "Dides", guardia civil retirat, de qui guard bon record.

-Com vos anà per Menorca?

-Va esser una mili tranquil·la; primer a la Mola i després a Villacarlos (avui Es Castell), destinat a les cuines, que era allà on estaven. Ens caigué un mes de pròrroga, perquè hi va haver la Revolució d'Asturies de l'any 1934.

-Participàreu a la Guerra Civil?

-El mes d'Agost del 36 forem cridats altra vegada a files i totduna destinats al front de Son Servera, a causa del desembarcament del Capità Bayo. Ben aviat quedàrem atrinxerats

al Puig d'es Corb i bastant mal organitzats. A la primera envestida dels rojos, vàrem haver de recular i amb les presses, s'en perderen dos; un altre algaidí i un pobler, que foren recuperats al cap d'un parell d'hores. Per sort ens pogué ajudar l'aviació italiana i passats vuit dies els rojos reembarcaren -davant la sorpresa general- cap a Barcelona i al cap de poc temps participàrem a una desfilada a Ciutat, per celebrar-ho. Més tard vaig passar a Artà i fins a l'acabament de la guerra me destinaren a S'Horta de Felanitx.

-I què fèreu fins que vos casareu?

-Per aquell temps la meua idea era no casar-me mai, jo aleshores era feliç i encantat de la vida; roba neta, ben menjat i begut. Però poc a poc vaig veure que els amics s'aclarien i quan ja tenia trenta anys s'em va acudir proposar a na Catalina "Xeleta" de sortir plegats. La cosa va anar bé i acabà en noces dia 15 de Gener de l'any 46.

(Segueix a la plana anterior)